

Sygn. akt VU 649/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant stażysta Emilia Łopatowska

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie sprawy z wniosku R. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o ustalenie kapitału początkowego

na skutek odwołania R. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 23 stycznia 2014 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że w podstawie wymiaru kapitału początkowego wnioskodawcy R. S. uwzględnia następujące kwoty:

a) z tytułu wynagrodzeń

- w roku 1977 – 44.160 złotych

- w roku 1978 – 60.184 złotych

- w roku 1979 – 22.733 złotych

b) dodatkowo z tytułu zasiłków chorobowych

- w roku 1979 – 1.027 złotych

- w roku 1981 – 1.117 złotych

- w roku 1982 – 2.400 złotych

- w roku 1983 – 8.410 złotych

Sygn. akt VU 649/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 stycznia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ponownie ustalił kapitał początkowy wnioskodawcy R. S. na dzień 1 stycznia 1999 roku. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy ZUS przyjął przeciętną wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1974 roku do 31 grudnia 1983 roku.

Wyliczony z tych lat wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 75,95%, a wysokość kapitału 102.288,78 złotych. Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okres składkowy w wymiarze 21 lat, 9 miesięcy i 3 dni oraz okres nieskładkowy w wymiarze 5 miesięcy i 27 dni.

W odwołaniu od powyższej decyzji, złożonym w dniu 28 lutego 2014 roku R. S. wniósł o ustalenie kapitału początkowego z uwzględnieniem pełnych wynagrodzeń wskazanych w kartach płac z (...) w R. z lat: 1979, 1981, 1982 i 1983, w tym także wypłaconych zasiłków chorobowych. Wniósł także o uwzględnienie wynagrodzeń uzyskanych w (...)” w Ż. wykazanych w legitymacji ubezpieczeniowej w latach 1977 - 1979.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

R. S., urodzony w dniu (...) 1949 roku, złożył w dniu 4 listopada 2013 roku wniosek o ustalenie kapitału początkowego.

(dowód: wniosek k. 1-3 w aktach ZUS)

Decyzją z dnia 14 listopada 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił kapitał początkowy dla R. S. na dzień 1 stycznia 1999 roku w kwocie 101.339,92 złotych, przyjmując do ustalenia wartości kapitału okres składkowy w wymiarze 21 lat, 9 miesięcy i 3 dni oraz okres nieskładkowy w wymiarze 5 miesięcy i 27 dni. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy ZUS przyjął przeciętną wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1974 roku do 31 grudnia 1983 roku. Wyliczony z tych lat wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 74,65%.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 14 listopada 2013 roku k. 29-30 w aktach ZUS)

Od powyższej decyzji wniósł odwołanie w dniu 20 grudnia 2013 roku R. S.. Odwołanie to ZUS potraktował jako wniosek o ponowne ustalenie kapitału początkowego i po jego rozpoznaniu tego wydał zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzję z dnia 23 stycznia 2014 roku.

(dowód: odwołanie k. 41-43, decyzja ZUS z dnia 23 stycznia 2014 roku k. 37-38 w aktach ZUS)

W okresie od 1 października 1976 roku do 30 kwietnia 1979 roku wnioskodawca pracował w (...)” w Ż. na stanowiskach kierownika działu transportu i wiceprezesa ds. obrotu rolnego.

(dowód: świadectwo pracy k. 15 w aktach ZUS)

Dokumentacja płacowa wnioskodawcy dotycząca ww. okresu zatrudnienia nie zachowała się do dnia dzisiejszego.

(dowód: pismo Archiwum Dokumentacji Osobowej i Płacowej w M. k. 22 w aktach sprawy)

Zgodnie z umową o pracę z dnia 1 października 1976 roku wnioskodawca otrzymywał od dnia 1 października 1976 roku wynagrodzenie miesięczne w wysokości 2.800 złotych, dodatek funkcyjny w kwocie 600 złotych oraz premię regulaminową w wysokości 10% wynagrodzenia zasadniczego.

(dowód: umowa o pracę k. 26-27 w aktach sprawy)

Na podstawie kolejnej umowy o pracę z dnia 6 maja 1978 roku wnioskodawca od dnia 3 maja 1978 roku otrzymywał wynagrodzenie miesięczne w wysokości 4.000 złotych, dodatek funkcyjny w kwocie 1.600 złotych oraz premię regulaminową w wysokości 10% wynagrodzenia zasadniczego.

(dowód: umowa o pracę k. 28-28 w aktach sprawy)

W legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy pracodawca Gminna Spółdzielnia (...) w Ż. wpisała jego wynagrodzenia. Znajduje się tam informacja, że wynagrodzenie wnioskodawcy wynosiło:

- w roku 1976 za 3 miesiące - 11.040 złotych, to jest przeciętny miesięczny zarobek wyniósł 3.680 złotych,
- w roku 1977/1978, to jest za 16 miesięcy – 58.880 złotych, a przeciętny miesięczny zarobek wyniósł 3.680 złotych,
- w roku 1978/1979 za 12 miesięcy - 68.200 złotych, to jest przeciętny miesięczny zarobek wyniósł 5.683 złotych.

(dowód: kserokopie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy k. 10 w aktach ZUS)

W okresie od 2 maja 1979 roku do 30 kwietnia 1984 roku wnioskodawca pracował w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w R..

(dowód: świadectwo pracy k. 16 w aktach ZUS)

W trakcie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w R. wnioskodawca otrzymał następujące kwoty tytułem zasiłków chorobowych:

- w 1979 roku – 1.027 złotych;
- w 1981 roku – 1.117 złotych;
- w 1982 roku – 2.400 złotych;
- w 1983 roku – 8.410 złotych.

Na kartach płac były umieszczane osobno dane dotyczące wynagrodzeń pracowników oraz pobranych przez nich zasiłków chorobowych. Na wynagrodzenia i zasiłki były oddzielne rubryki.

(dowód: karty płac k. 42, 44, 45, 46 w aktach ZUS, zeznania świadków M. M. (2) i G. K. k. 23 odwrot, k. 24)

Wydając zaskarżoną decyzję ZUS przyjął, że wynagrodzenie wnioskodawcy wyniosło:

- w 1974 roku – 32.516 złotych;
- w 1975 roku – 37.247 złotych;
- w 1976 roku – 39.430 złotych;
- w 1977 roku – 16.000 złotych;
- w 1978 roku – 18.400 złotych;
- w 1979 roku – 45.267 złotych;
- w 1980 roku – 77.700 złotych;
- w 1981 roku – 101.803 złotych;
- w 1982 roku – 117.650 złotych;
- w 1983 – 148.181 złotych.

(dowód: obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczeniowego k. 39 w aktach ZUS)

Sąd Okręgowy zważył i ocenił co następuje :

Odwolanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Zasady ustalania kapitału początkowego określa art. 174 ustawy, który w ustępach 1-3 stanowi:

1. kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12 (ust. 1),
2. przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6, okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5 oraz okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 (ust. 2),
3. podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 roku. (ust. 3).

Stosownie do § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenie emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Przewidziane w powołanym rozporządzeniu ograniczenia dowodowe nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, w którym znajdują zastosowanie ogólne przepisy dotyczące przeprowadzania dowodów w procesie cywilnym. Dotyczy to także sytuacji, gdy przedmiotem sporu jest podstawa wymiaru świadczeń ubezpieczeniowych (por. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 lipca 1997 roku, II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

Jakkolwiek przewidziane w powołanym wyżej rozporządzeniu ograniczenia co do środków dowodowych, będących podstawą ustalenia wysokości zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru świadczenia, nie obowiązują w postępowaniu sądowym, to dowody na te okoliczności mają być dowodami nie budzącymi wątpliwości, spójnymi i precyzyjnymi. Dowody te należy więc oceniać rygorystycznie i można dokonać na ich podstawie ustaleń faktycznych tylko wówczas, gdy spełniają one wyżej wymienione kryteria (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998 roku, II UKN 440/97, OSNP 1998/22/667).

Wnioskodawca mógł więc w postępowaniu sądowym dowodzić wysokość osiągniętych przez siebie zarobków za pomocą wszelkich dostępnych środków.

Z materiału dowodowego sprawy w postaci umów o pracę oraz wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy wynika jednoznacznie, że będąc pracownikiem (...) w Ż. w okresie od dnia 1 stycznia 1977 roku aż do ustania zatrudnienia wnioskodawca otrzymał następujące kwoty wynagrodzenia: w 1977 roku – 44.160 złotych, w roku 1978 roku – 60.184 złotych i w 1979 roku – 22.733 złotych.

Wbrew twierdzeniom organu rentowego okoliczność, że w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy podano kwoty wynagrodzeń zbiorczo z okresów „1977/1978” i „1978/1979” nie wyłącza możliwości ustalenia, jakie wynagrodzenie wnioskodawca uzyskał w (...) w Ż. od 1 stycznia 1977 roku do 30 kwietnia 1979 roku. Obok oznaczenia lat w legitymacji ubezpieczeniowej wskazano bowiem także ilość przepracowanych miesięcy oraz przeciętne wynagrodzenie miesięczne, co umożliwia wyliczenie wysokości wynagrodzeń przy uwzględnieniu treści złożonych przez wnioskodawcę umów o pracę. W umowach tych wskazano wysokość wynagrodzenia zasadniczego

wnioskodawcy i innych składników stałych w postaci dodatku funkcyjnego i premii. Co istotne, treść tych umów wskazuje także, że wynagrodzenie wnioskodawcy zmieniło się od dnia 3 maja 1978 roku.

Skoro zatem pracodawca podał w legitymacji ubezpieczeniowej, że w roku 1976 za 3 miesiące zarobek wnioskodawcy wyniósł 11.040 złotych, to jest przeciętnie miesięcznie 3.680 złotych oraz, że w okresie 1977/1978, to jest za 16 miesięcy jego zarobek wyniósł 58.880 złotych i stanowił także przeciętnie miesięcznie 3.680 złotych, to nie ulega wątpliwości, że ten ostatni wpis dotyczy okresu od dnia 1 stycznia 1977 roku do 30 kwietnia 1978 roku. Jest to bowiem 16 miesięcy, a od maja 1978 roku wynagrodzenie wnioskodawcy wzrosło. Tym samym wpis o treści, że wnioskodawca w okresie „1978/1979” za 12 miesięcy otrzymał łącznie 68.200 złotych, to jest przeciętnie miesięcznie 5.683 złotych dotyczy okresu po zmianie wynagrodzenia zgodnie z umową o pracę z dnia 6 maja 1978 roku. Taki zarobek wnioskodawca uzyskiwał do ustania zatrudnienia, a więc przez kolejnych 12 miesięcy.

Po zsumowaniu ww. miesięcznych kwot wynagrodzenia należy przyjąć, że wynagrodzenia wnioskodawcy nie były wynagrodzeniami najniższymi, jak to ustalił organ rentowy, ale wynosiły: 44.160 złotych w 1977 roku, 60.184 złotych w 1978 roku oraz 22.733 złotych w roku 1979 do końca zatrudnienia w Spółdzielni.

Ponadto w oparciu o karty płac dotyczące zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w R. Sąd ustalił, że wnioskodawca otrzymał następujące kwoty tytułem zasiłków chorobowych: w 1979 roku – 1.027 złotych, w 1981 roku – 1.117 złotych, w 1982 roku – 2.400 złotych i w 1983 roku – 8.410 złotych. Świadkowie M. M. (2) i G. K., które pracowały w dziale ekonomicznym i dziale kadr ww. przedsiębiorstwa i zajmowały się wyliczaniem wysokości wynagrodzeń, zeznały bowiem jednoznacznie, że na kartach płac były umieszczane oddzielnie dane dotyczące wynagrodzeń pracowników za okresy świadczenia przez nich pracy oraz oddzielne dotyczące pobranych przez nich zasiłków chorobowych. Na wynagrodzenia i zasiłki były oddzielne rubryki, co jednoznacznie wynika z treści kart płac złożonych przez wnioskodawcę. W tej sytuacji wskazane kwoty zasiłków w okresach spornych powinny zostać uwzględnione przy wyliczaniu kapitału początkowego wnioskodawcy, jako jego przychód w okresach składkowych.

Z uwagi na wykazanie przez wnioskodawcę wysokości wynagrodzeń i zasiłków chorobowych za wskazane powyżej okresy zatrudnienia, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.